

Töihin siitä! Apumateriaali opettajille

Sisällys

OPPILAANOHTAJAUS: Yleisiä tehtäviä.....	2
BIOLOGIA: Ympäristön kestävä kehitys	2
TERVEYSTIETO: Hyvinvointi työpaikalla.....	3
ÄIDINKIELI/SUOMEN KIELI: Media ja viestintä	3
YHTEISKUNTAOPPI: Yrittäjämäiset taidot ja työ tulevaisuudessa	4
MATEMATIIKKA: Tuloja ja menoja.....	5
LIIKUNTA: Liikunnasta energiaa työhön.....	6
VIERAAT KIELET: Kielitaito avaa ovia.....	7

OPPILAANOHTAJAUS: Yleisiä tehtäviä

TET-jakson aikana oppilaat ovat haastatelleet työntekijöitä. Haastatteluissa oppilaat ovat selvittäneet koulutustaustaa, työtehtävissä tarvittavia taitoja ja ominaisuuksia sekä oppiaineiden yhteyttä työtehtäviin. Seuraavien kysymysten avulla voitte käsitellä oppilaiden tekemien haastatteluiden tuloksia.

Pohdittavaa:

- Millaisia taitoja tarvitaan yleisesti jokaisessa työtehtävässä ja -paikassa?
- Mitä työelämässä tarvittavia taitoja oppilaat kokevat hallitsevansa, ja mitä tulisi kehittää?
- Vastaako työntekijän koulutustausta sen hetkistä työtehtävää?
- Mistä oppiaineista on haastattelujen perusteella eniten hyötyä työtehtävissä?

Esimerkki työskentelyyn:

Työelämätaitojen määrittely:

Tehtävä aktivoi ryhmää pohtimaan millaisia taitoja he työelämässä tarvitsevat ja millaisia taitoja mahdollisesti haluaisivat vielä harjoitella. Samalla opettaja saa käsitystä siitä, miten oppilaat käsittävät työelämässä vaadittavia taitoja. Tehtävään on hyvä varata reilusti aikaa, kesto pienryhmällä noin 1h.

Linkki tarkempaan tehtäväkuvaukseen:

http://www.taidoistatypoluiksi.fi/files/7214/8592/8216/Tyoelamataitojen_maarittely.pdf

Lisää tehtäviä ryhmä- ja yksilötehtäviin:

<http://www.taidoistatypoluiksi.fi/tyollistymisentueksi/tyovalmennuksen-tueksi/3kk-ohjaava-tyohonvalmennus/tutustu-menetelmaan/vko-1/#ryhm%C3%A4ytyminen>

BIOLOGIA: Ympäristön kestävä kehitys

TET-jakson aikana oppilaat ovat havainnoineet työpaikan ympäristöystävällisyyttä. He ovat tarkkaillleet muun muassa kierrätystä, materiaalien ja sähkön käyttöä. Seuraavien kysymysten avulla voitte käsitellä oppilaiden tekemiä havaintoja.

Pohdittavaa:

- Kerro yksi mieleenpainuva ympäristöystävällinen teko tai havainto harjoittelupaikasta.
- Löysitkö jotain kehitettävää työpaikan ympäristöystävällisyydessä?
- Miten koulussasi on huomioitu ympäristön kestävä kehitys?
- Mitä tarkoitetaan tuotteen elinkaarella?

Esimerkki työskentelyyn:

- Valitkaa pienryhmissä jokin tuote tai tavara (esim. t-paita, kännykkä tai Coca Cola-pullo), jonka elinkaaren pyritte selvittämään? Miten tuotteen elinkaarta voisi pidentää? Miten tuotetta voisi uusiokäyttää? Mikä on tuotteen loppusijoitus?

Lisätietoa:

Testaa kierrätystietouttasi Roskamestari-pelillä:

<https://www.vantaanenergia.fi/roskapeli/>

Täältä voit tilata maksuttoman oppitunnin kestävästä kehityksestä pääkaupunkiseudun kouluille:

https://www.kierratyskeskus.fi/ymparistokoulutus/oppitunnit_ja_tuokiot/ylakoulu

<https://www.sitra.fi/artikkelit/elinkaariajattelu/>

TERVEYSTIETO: Hyvinvointi työpaikalla

TET-jakson aikana oppilaat ovat tutkineet ja havainnoineet työpaikan ilmapiiriä, turvallisuutta ja terveyttä sekä pohtineet mitkä asiat lisäävät hyvää oloa ja virkeyttä. Lisäksi he ovat tarkkailleet liikkumista ja erilaisia työasentoja työpaikalla. Seuraavien kysymysten avulla, voitte käsitellä oppilaiden TET-jaksolla tekemiä havaintoja työhyvinvoinnista.

Pohdittavaa:

- Millä asioilla ylläpidetään työntekijöiden fyysistä terveyttä työpaikoilla?
- Mitä tarkoittaa turvallisuus työpaikoilla? Mistä asioista se koostuu?
- Anna esimerkkejä fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.
- Mitkä asiat lisäävät hyvinvointia koulussa?
- Mitkä asiat heikentävät hyvinvointia koulussa?

Lisätietoja:

- Kuvaus hyvinvoivasta työntekijästä ja työpaikasta <https://www.ttl.fi/tyoyhteiso/tyohyvinvointi/>

ÄIDINKIELI/SUOMEN KIELI: Media ja viestintä

TET-jakson aikana oppilaat ovat tarkastelleet yrityksen viestintää. Tehtävät ovat ohjanneet nuoria tutkimaan mm. työpaikan käyttämiä viestintäkanavia ja niiden sisältöjä. Tavoitteena on, että oppilas hahmottaa viestinnän moninaisuuden ja sen merkityksen.

Pohdittavaa:

- Mitä on viestintä? Entä markkinointi?
- Mikä on viestinnän ja markkinoinnin ero?

- Mitä keinoja yrityksellä on viestinnän toteuttamiseksi?
- Mitä sosiaalisen median kanavia työpaikoilla käytetään?
- Miten sosiaalisen median kanavat eroavat toisistaan?

Esimerkki työskentelyyn:

Oppilaat etsivät jonkin yrityksen / organisaation sosiaalisen median kanavasta esimerkit viestinnästä ja markkinointiviestinnästä.

Oppilas valitsee aiheen tai tuotteen, esimerkiksi sohva tai Blockfest-tapahtuma. Oppilaan tehtävänä on kirjoittaa valitsemastaan aiheesta kaksi tekstiä, joista toinen on puhtaasti viestintää ja toinen markkinointia.

Lisätietoja viestinnän ja markkinoinnin eroista:

<https://mbe.fi/blogi/mita-eroa-on-viestinnalla-ja-markkinoinnilla/>

YHTEISKUNTAOPPI: Yrittäjämäiset taidot ja työ tulevaisuudessa

Työn tekeminen muuttuu muun muassa digitalisaation ja tekoälyn kehittymisen seurauksena. Nuoret ovat TET-jaksollaan pohtineet työelämän muutosta ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. World Economic Forum on analysoinut tulevaisuuden työelämän osaamistarpeita.

1. Kompleksinen ongelmanratkaisu,
2. Kriittinen ajattelu
3. Luovuus
4. Sosiaaliset taidot
5. Yhteistyötaidot
6. Tunneäly
7. Päätöksentekokyky
8. Palveluorientoituneisuus
9. Neuvottelutaidot
10. Kognitiivinen joustavuus

Pohdittavaa:

- Miten yhteiskunnan palvelut ovat muuttuneet 10 vuoden aikana? Esimerkiksi pankkien palvelut, kaupan kassat tai tiedon hankinta.
- Miten palveluiden muutos on vaikuttanut työn tekemiseen ja työelämään?
- Pohtikaa yhdessä miten työelämä muuttuu tulevaisuudessa?
- Pohdi minkälaisessa työssä näet itsesi tulevaisuudessa?
- Minkälaisia taitoja sinun tulisi vahvistaa tulevaisuutta ajatellen?

Esimerkki työskentelyyn:

Testaa mikä ammatti sinulle sopisi: <https://www.kunkoululoppuu.fi/duunikone/>

Testaa taitosi yrittäjänä: <https://www.kunkoululoppuu.fi/yrittajyystesti/>

Duunikoutsimobiilisovellus, jonka avulla nuoret voivat kartuttaa työelämätaitojaan ja treenata työnhakua henkilökohtaista kehitystä tukevassa virtuaaliympäristössä.

<https://www.tat.fi/duunikoutsit/>

Lisätietoa:

<https://www.sitra.fi/artikkelit/1-7-tyo/>

<https://yle.fi/uutiset/3-10156148>

Materiaalia ja ideoita yrittäjäyyskasvatukseen

<https://tralla.fi/kategoria/opetus-ja-oppimateriaalit/>

<https://yesverkosto.fi/>

<https://nuoriyrittajyys.fi/nuori-yrittajyys/>

MATEMATIIKKA: Tuloja ja menoja

Matemaattisella osaamisella on suuri merkitys työelämässä. Eri aloilla tarvitaan yllättävän paljon matematiikkaa mm. budjettien ja prosenttiosuuksien laskemisessa sekä tilojen ja tilavuuksien hahmottamisessa. TET-jakson aikana oppilaat ovat pohtineet millaisissa tehtävissä työpaikoilla tarvitaan käytännön matemaattista osaamista.

Pohdittavaa:

- Nouseeko oppilaiden keskuudesta jokin erityinen ala, jossa matematiikasta on hyötyä?
- Millaisissa tehtävissä matematiikkaa tarvittiin?
- Käytettiinkö työpaikallasi summia, prosentteja, määriä ja tilavuuksia tai geometriaa?
- Miten oppilaat voivat tienata omaa rahaa?

Esimerkki työskentelyyn:

Ryhmätyöskentely: Jaska haluaa ostaa 400 € maksavan kännykän. Miettikää 3-5 hengen ryhmässä kauanko Jaskalla kestää summan kerääminen ja miten hän sen tekee.

Taloussankari on mobiilipeli yläkoululaisille. Pelin kautta opitaan säästämisestä, sijoittamisesta ja oman talouden hallinnasta. Peliä voi pelata myös oppitunneilla opettajan johdolla, sivun alalaidassa on viisi valmista oppituntisisältöä.

<https://www.kunkoululoppuu.fi/taloussankari/>

Linkeistä lisätietoa:

Rahan tienamiseen on monta vaihtoehtoa:

<https://www.kunkoululoppuu.fi/munelama/mun-rahat/tienaaminen/>

LIIKUNTA: Liikunnasta energiaa työhön

Monilla työpaikoilla panostetaan henkilökunnan hyvinvointiin tukemalla työntekijöiden liikkumista. Liikunta- ja kulttuurisetelit, virkistyspäivät ja erilaiset liikuntatapahtumat ovat yleisiä keinoja työntekijöiden liikuntaharrastusten tukemiseksi.

Pohdittavaa

- Millainen vaikutus liikunnalla on työntekijöiden hyvinvointiin?
- Kannustettiinko työntekijöitä liikkumaan yhdessä?
- Millainen vaikutus liikunnalla on sinun hyvinvointiin?
- Mitkä asiat saavat sinut liikkumaan? Mitkä asiat estävät liikkumasta?

Esimerkki työskentelyyn:

Miettikää pienryhmissä mitä on työpaikoilla tapahtuva taukojumppa. Suunnitelkaa 2 minuutin mittainen taukojumppa pidettäväksi muulle luokalle. Voitte jakaa jokaiselle pienryhmälle oman välineen tai teeman, jota käytetään taukojumppassa.

Esimerkiksi:

-Kynä

-Rentoutus

-Venyttely

-Reppu/laukku

-Juomapullo

-Pallo

VIERAAT KIELET: Kielitaito avaa ovia

Monissa työpaikoissa riittävä kielitaito on edellytyksenä työtehtävään. Suomen kansainvälistyessä kielitaidon merkitys korostuu myös työelämässä. Kielten hallinnasta on hyötyä monilla eri aloilla ja yleensä sen odotetaan olevan perustaito työntekijälle. Tet-jaksolla nuoret ovat tarkkailleet ja pohtineet kielitaidon tarvetta eri tilanteissa ja työtehtävissä.

Pohdittavaa:

- Mitkä ovat tärkeimmät kielet hallita eri aloilla?
- Toistuvatko samankaltaiset kielitarpeet useilla eri aloilla?
- Pohdi miten kielitaidon vaatimukset eroavat eri puolilla Suomea (etelä, itä, pohjoinen, länsi).
- Millaisia mahdollisuuksia kielitaito voi sinulle avata työelämässä?

Esimerkki työskentelyyn:

Jakautukaa pienryhmiin ja kertokaa Tet-paikastanne vieraalla kielellä.

Linkkejä:

- Miten merkitset kielitaitosi CV:hen : <https://cvpohja.fi/blogi/cv-kielitaito/>
- Kieli- ja viestintätaidot: <https://www.kielikello.fi/-/kieli-ja-viestintataidot-korostuvat-tyoelamassa>
- Kansainvälinen osaaminen: https://www.maailmalle.net/info/kansainvalinen_osaaminen